

DA

DA

DA



KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.7.2005
KOM(2005) 329 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

**OM FORANSTALTNINGER TIL AT SKABE STØRRE SIKKERHED MED HENSYN
TIL SPRÆNGSTOFFER, DETONATORER, Udstyr til fremstilling af
BOMBER OG VÅBEN**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

OM FORANSTALTNINGER TIL AT SKABE STØRRE SIKKERHED MED HENSYN TIL SPRÆNGSTOFFER, DETONATORER, UDSTYR TIL FREMSTILLING AF BOMBER OG VÅBEN

1. INDLEDNING

Anvendelse af sprængstoffer til at skade uskyldige borgere har været den mest almindelige metode for terrorister til at skabe frygt i befolkninger, der er vant til at leve i demokratiske, frie og åbne samfund. I oktober 2003 konkluderede Rådet (RIA), at der ikke var behov for at indføre nye foranstaltninger med hensyn til opbevaring og transport af sprængstoffer. Efter terrorbombningerne i Madrid den 11. marts 2004 opstod der imidlertid gradvis større konsensus blandt EU-medlemsstaterne om behovet for at finde frem til et mere harmoniseret system, der kunne forhindre, at sprængstoffer, detonatorer, udstyr til fremstilling af bomber og våben falder i hænderne på terrorister. I sin **erklæring af 25. marts 2004 erkendte Det Europæiske Råd**, at "der er behov for at sikre, at terrororganisationer og -grupper ikke får adgang til de redskaber, de benytter sig af." Især erkendte det "behovet for øget sikkerhed omkring skydevåben, sprængstoffer, bombefremstillingsudstyr og den teknologi, som benyttes i forbindelse med udførelsen af terrorhandlinger". Desuden opfordredes Rådet og Kommissionen i **den reviderede handlingsplan for bekæmpelse af terrorisme fra juni 2004** til at undersøge mulighederne for at iværksætte foranstaltninger, der kan skabe øget sikkerhed omkring sprængstoffer (aktion 3.6.1.).

I sin **meddelelse fra oktober 2004 Terrorangreb: forebyggelse, beredskab og reaktion**¹ bebudede Kommissionen, at den havde til hensigt om nødvendigt at forelægge forslag, der kan skabe det højest mulige sikkerhedsniveau i Europa. "**Haag-programmet til styrkelse af frihed, sikkerhed og retfærdighed i Den Europæiske Union**", som fik tilslutning fra Det Europæiske Råd i november 2004, *opfordrer da også direkte Kommissionen til at udarbejde forslag, der skal forbedre sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med oplagring og transport af sprængstoffer og sikre industrielle og kemiske prækursors sporbarhed*. Kommissionen hilser denne opfordring meget velkommen og forelægger hermed sit forslag i denne meddelelse.

Kommissionen mener, at alle interesserede parter, især industrien (herunder producenter, endelige brugere, transportvirksomheder, forskere), medlemsstaterne og Europol skal bidrage til at forbedre sikkerheden omkring sprængstoffer og våben. Selv om de utvivlsomt gør stor nytte i industriel henseende, skal de politiske beslutningstagere **varetage borgernes sikkerhed ved at mindske og fjerne muligheden for misbrug**. På samme måde som fabrikanterne af sprængstoffer og våben tidligere tog sikkerhedsaspektet alvorligt og gjorde det til standardtræk ved deres produkter, bør der anvendes samme tilgang med hensyn til intern sikkerhed. Kommissionen ser gerne, at alle implicerede ændrer holdning, så man i stedet for at stille spørgsmålet "om det kan lade sig gøre" stiller spørgsmålet "hvordan kan det lade sig gøre". Kommissionen er således rede til at indgå i en **struktureret dialog med den private sektor** for at styrke sikkerhedsaspekterne (i ganske særlig grad hvad angår oplagring, markedsføring, transport og sporbarhed) af komponenter og produkter i alle led i produktions- og forsyningskæden. Kommissionen kan trække på sine erfaringer på andre områder - f.eks. sporbarhed med hensyn til fødevarerproduktion og forsyningskæden for så vidt

¹ KOM(2004) 698 endelig; 20.10.2004.

angår sundhedsbeskyttelse - når der skal findes metoder til at garantere sikkerheden omkring sprængstoffer og våben.

2. EU-PLANEN FOR AT ØGE SIKKERHEDEN OMKRING SPRÆNGSTOFFER

Det er Kommissionens plan at **bringe alle væsentlige implicerede sammen**: fabrikanter og forhandlere af sprængstoffer, eksperter fra Europol og SitCen, nationale eksperter fra medlemsstaterne, Kommissionen og Rådets arbejdsgruppe om terrorisme. Efterfølgende vil Kommissionen overveje at oprette en ekspertgruppe (en ekspertgruppe vedrørende sikkerhed omkring sprængstoffer) og give den til opgave at udarbejde og forelægge Kommissionen en *EU-plan for øget sikkerhed omkring sprængstoffer og våben*. Planen skal sikre, at offentlige og private foranstaltninger supplere hinanden på området, og opstille definerede mål. Der skal udarbejdes en arbejdsmetode for planen og for at måle dens succes. Ekspertgruppen kunne vurdere behovene på alle de områder, der har forbindelse med øget sikkerhed omkring sprængstoffer og våben, identificere de mangler i EU med hensyn til sporings- og interventionskapacitet, der skal udbedres, og analysere de omkostninger, det medfører.

3. OPLAGRING, TRANSPORT OG SPORBARHED

Som det foreslås i Haag-programmet, er fokus i meddelelsen på oplagring, transport og sporbarhed. Sikkerhedsarrangementer med hensyn til oplagring af sprængstoffer ved f.eks. **fysiske midler og effektive regnskabs- og revisionsstandarder**, er af væsentlig betydning for at hindre terrorister i at få fat i lovligt fremstillede produkter ved tyveri eller uretmæssig tilegnelse. Mens gennemsigtighed er nøglen til at gøre det nemmere at foretage en omhyggelig granskning af overførsler af sådanne produkter, er sporingsteknikker (som f.eks. mærkning) af stor nytte, når man skal følge sprængstoffer i deres livscyklus, og når man vil spore farlige overførsler og mistænkelig besiddelse. Man bør også undersøge, om der kan findes metoder til at pålægge dem, der forhandler sprængstoffer, en pligt til at indberette eventuelle mistænkelige transaktioner. Desuden kan farlige produkter, der befinder i transit – såsom sprængstoffer og alle former for udstyr til fremstilling af bomber - enten være udsat for direkte angreb eller på ulovlig vis omdirigeres til et andet bestemmelsessted end det oprindeligt planlagte. **Sikkerhedsarrangementer og sporbarhed skal derfor også indgå som et centralt aspekt i alle led i forsyningskæden.**

Foranstaltninger til at bekæmpe terrorisme bør være rettet mod alle tænkelige kilder. Det er nødvendigt med en omfattende tilgang til problemet, eftersom øget sporbarhed i forbindelse med nogle sprængstoffer/detonatorer kunne tvinge terroristerne til i stedet at anvende andre komponenter eller stoffer, som kunne være endnu vanskeligere at spore.

En **omfattende analyse af sporingsteknikker og høje sporingsprocenter** for forskellige typer sprængstoffer ville være et afgørende aktiv til identificering af større risici. En strategi, der går ud på at mindske risiciene for, at sprængstoffer falder i hænderne på terrorister eller kriminelle, bør være bredt anlagt og omfatte regulering af kommercielle sprængstoffer (herunder indrapportering af mistænkelige transaktioner), mærkning af sprængstoffer, skærpede sikkerhedskrav til transport og opbevaring, anvendelse af teknologi til sporing, materiale til mærkning og sporing af sprængstoffer, udveksling af oplysninger og støtte til efterforskning. EU, som i alle henseender ønsker at opretholde et gensidigt frugtbart samarbejde med USA, bør arbejde for, at der ikke opstår et transatlantisk teknologisk svælg, især for så vidt angår anvendelse af sporingsudstyr ved alle transportknudepunkter.

Desuden udgør såkaldte **hjemmelavede sprængstoffer**, der fremstilles af let tilgængelige kemikalier, en fare af samme omfang som kommercielle sprængstoffer, og derfor bør forskning, der forbedrer deres sporbarhed, også betragtes som en prioritet.

Demilitariserede sprængstoffer, der kommer på markedet, udgør en stor risiko. Eftersom militære sprængstoffer normalt ikke markeres, kan chancen for at spore dem være mindre end for civile sprængstoffer. Den officielle eller parallelle handel med militære sprængstoffer fra overskudslagre og europæiske organiserede kriminelle netværkers involvering i ulovlige overførsler er derfor en væsentlig kilde til bekymring og et problem, der må angribes frontalt. I en **rapport fra De Forende Nationer**² siges det, at der i flere stater i Østeuropa er givet udtryk for bekymring for handel med militære sprængstoffer og komponenter fra overskudslagre i det tidligere Sovjetunionen. Der findes enorme lagre af militære sprængstoffer i Central- og Østeuropa. Programmer, der går ud på at destruere disse lagre, er allerede taget i brug, men har hidtil ikke haft stor succes og skal derfor forbedres drastisk.

4. DEN AKTUELLE SITUATION/FORESLÅEDE FORANSTALTNINGER

4.1. Handel med gødningsstoffer

I artikel 25-28 i **forordningen om gødninger**³ er der fastsat en række sikkerheds- og kontrolforanstaltninger og desuden nogle særlige afprøvningskrav for ammoniumnitratgødninger. Der er også pligt for fabrikanterne til at føre registre over produktionsanlæg og disses driftsledere.

Kommissionen overvejer en ændring af denne forordning for at indføre tidssvarende krav om, at ammoniumnitratgødning udelukkende kan sælges til autoriserede personer, som skal kunne godtgøre, at gødningen skal anvendes til landbrugsmæssige formål. Desuden kunne man også overveje et forslag om at gøre det pligtigt for virksomheder, der sælger sådanne gødninger, at underrette de retshåndhævende myndigheder om eventuelle mistænkelige transaktioner. Medlemsstaterne bør også opfordres til at træffe lignende foranstaltninger, når det drejer sig om gødninger, der ikke falder ind under forordningens anvendelsesområde.

4.2. Oplagring af sprængstoffer

Oplagring af sprængstoffer falder ind under **Seveso II-direktivet**⁴. Med dette direktiv fokuseres der ikke direkte på sprængstoffer, men på faste anlæg, hvor der oplagres større mængder farlige stoffer. Grundlæggende vedrører direktivet anlæggenes sikkerhed snarere end "offentlig sikkerhed". Direktivet kræver ikke nogen sikkerhedsanalyser, ligesom der ikke stilles krav om yderligere sikkerhedsforanstaltninger for anlæg, der enten er særligt sårbare over for terrorangreb eller er potentielle mål for angreb. Det skal ikke desto mindre bemærkes, at alle krav om begrænsning af skadevirkningerne efter uheld, især at der på forhånd er opstilles katastrofeplaner, også vil kunne bidrage til at afbøde skadevirkningerne efter et terrorangreb på et Seveso-anlæg. Desuden er en del af de oplysninger, der er nødvendige for en risikovurdering, allerede tilgængelige i sikkerhedsrapporterne.

² The United Nations Report on Illicit Manufacturing of and trafficking in explosives by criminals and their use for criminal purposes (of 23rd January 2002); E/CN.15/2002/9/Add.1

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 2003/2003 af 13. oktober 2003 om gødninger.

⁴ Seveso II-direktivet (96/82/EF) om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (EFT L 10 af 14. januar 1997).

Kommissionen er i gang med en vurdering af de offentlige sikkerhedsaspekter omkring anlæg, der er omfattet af Seveso II-direktivet, og hvor der opbevares farlige stoffer som sprængstoffer eller ammoniumnitrat, og denne vurdering omfatter en analyse af følgerne af eventuelle bevidst fjendtlige handlinger, bevidst fremprovokerede større uheld og foranstaltningerne til at forhindre sådanne handlinger. Resultaterne af en fælles workshop om beskyttelse af farlige anlæg mod bevidst fjendtlige handlinger, Budapest, den 28.-29. april 2005, kan findes på Kommissionens webside:

http://europa.eu.int:8082/comm/environment/seveso/conf_events.htm

Seveso II-direktivet anvendes hovedsagelig på kemiske og petrokemiske anlæg, hvor der opbevares store mængder kemikalier. Direktivet skelner ikke mellem "normale" farlige produkter og farlige produkter "med store følgevirkninger" (dvs. hvor misbrug kan føre til et stort antal døde og sårede eller massiv ødelæggelse). Bestemmelser, der skal mindske den øgede risiko, bør derfor især finde anvendelse på disse særlig farlige stoffer, såsom sprængstoffer.

Kommissionen vil rette henstillinger til medlemsstaterne om at tage initiativer til at forbedre den offentlige sikkerhed omkring alle virksomheder og alt personale, der er ansvarlige for eller beskæftiger sig med farlige produkter "med store følgevirkninger". Sikkerheden vil blive øget ved udarbejdelse og gennemførelse af sikkerhedsplaner, som kunne indeholde en række elementer, der er nærmere fastlagt af Kommissionen.

4.3. Transport af sprængstoffer og andre farlige varer (TDG)

EU's medlemsstater er forpligtede til at ændre TDG-sikkerhedsbestemmelserne i deres interne lovgivning for vej- og jernbanetransport senest den 1. juli 2005. Imidlertid har de fleste medlemsstater yderligere bestemmelser om kontrol med visse kategorier af farlige produkter. *Industrisammenslutninger inden for området har udarbejdet retningslinjer for sikkerhedsbestemmelserne omkring transport af farlige produkter, som omfatter alle relevante sektorer. Kommissionen har støttet dette arbejde, og retningslinjerne blev færdige i april 2005. Dialog med industrien er et centralt element i en forbedring af sikkerheden omkring transport af sprængstoffer, eftersom industrien kunne udarbejde strengere retningslinjer for forbedring af transportsikkerheden.*

Kommissionen vedtog forbedrede kontrolforanstaltninger for overførsel af sprængstoffer mellem medlemsstaterne i april 2004 som et skridt til at gøre transport på tværs af grænserne mere sikker. Disse kontrolforanstaltninger er indeholdt i Kommissionens beslutning 2004/388/EU om harmonisering af de krævede oplysninger og om, hvilke procedurer der skal følges i forbindelse med sådan transport over grænserne.

Den forbedrede kontrol med overførsel af sprængstoffer mellem medlemsstaterne skulle gøre det lettere at spore sprængstoffer og kontrollere, at overførslen er blevet godkendt af de nationale myndigheder. Dokumentet indeholder også detaljer om, hvilke virksomheder eller organisationer der er involveret i hvilken type sprængstoffer, og en rute for overførslen tillige med tilladelser fra alle de medlemsstater, gennem hvis område sprængstofferne vil blive transporteret. Med denne foranstaltning skulle det blive lettere at spore sprængstoffer, når de transporteres fra fabrikanten til forbrugeren.

For at nå de mål, der er fastlagt i EU's handlingsplan for bekæmpelse af terrorisme (punkt 4.2.), er Kommissionen begyndt at opstille en politik for sikkerhed med hensyn til forsyningskæden for at

supplere allerede eksisterende lovgivning inden for forskellige områder af transportsikkerhed (sikkerhed i luften, på havet og i havne).

Der er i denne politiske proces lagt hovedvægt på at få udarbejdet initiativer og sikkerhedsforanstaltninger både af retlig og operationel art, så man øger erhvervslivets opmærksomhed omkring sikkerhedsaspekterne i den nationale forsyningskæde uden at lægge en dæmper på handelen og på denne måde modvirke eventuelle terrortrusler.

Forsyningskædesikkerheden vil være en evolutionær proces. Ved at gøre sikkerhedstænkning (opmærksomhed omkring sikkerhedsspørgsmål) til en daglig rutine i forbindelse med transportoperationer i EU bidrager man til at skabe et højere kvalitetsniveau i erhvervslivet og større modstandsdygtighed over for hændelser. I den internationale handel afhænger succes med en transportsikkerhedspolitik af gensidighed.

4.3.1. Sporing af sprængstoffer og våben i lufthavne

Efter angrebene den 11. september og andre hændelser i fly er sikkerheden i lufthavnene blevet skærpet. **Rammeforordningen om fastsættelse af fælles bestemmelser om sikkerhed inden for civil luftfart** betragter våben og sprængstoffer som forbudte genstande og kræver, at alle passagerer og deres bagage (både håndbagage og indregistreret bagage) gennemlyses ved hjælp af en række acceptable metoder. Kommissionen foretager inspektioner for bl.a. at verificere, at disse krav håndhæves.

Kommissionen arbejder for tiden med bistand fra Luftfartssikkerhedsudvalget (AVSEC) på at kontrollere gennemførelsen af tekniske specifikationer og præstationskrav for forskellige typer af sporingsudstyr, der anvendes i medlemsstaternes lufthavne.

4.4. Produktion, markedsføring og sporing af sprængstoffer

Rådets direktiv 93/15/EØF af 5. april 1993 om harmonisering af bestemmelserne om markedsføring af og kontrol med eksplosivstoffer til civil brug⁵ (f.eks. til brug i stenbrud eller til nedrivningsarbejder) fastsætter kun de væsentlige krav, som sprængstofferne skal opfylde ved overensstemmelsesprøvning for at sikre disse produkters frie bevægelighed uden at sænke det optimale sikkerhedsniveau. Den dækker også tilsyn med overførsel af sprængstoffer og ammunition. På grund af de oplagte begrænsninger i denne lovgivning i lyset af den øgede terrorrisiko har Kommissionen indledt en dialog med industrien om sikkerhedsaspekterne. Man kunne overveje en ny praksis for en række områder: mærkning af sprængstoffer og detonatorer, skærpet oplagings- og transportsikkerhed samt indberetning af mistænkelige transaktioner.

Når der opdages sprængstoffer, er det af afgørende betydning for efterforskerne at kunne finde deres oprindelse. Den schweiziske lovgivning er f.eks. meget streng og kræver, at sprængstoffer mærkes, før de markedsføres. Ser man på opklarede sager med mærkede sprængstoffer i Schweiz, har der imidlertid ikke været en dramatisk større succes end i opklaringen af sager med umærkede sprængstoffer.

Kommissionen foreslår, at man vurderer omkostninger og fordele ved at markere sprængstoffer med en elektromagnetisk kode.

⁵ EFT L 121 af 15.5.1993.

4.5. Sporing af sprængstoffer

Sporing af sprængstoffer kan ske ved hjælp af forskellige teknikker (f.eks. røntgenstråler, snifferhunde, systemer til sporing af dampe). Der er ikke nogen enkelt teknik, der på tilfredsstillende måde kan spore sprængstoffer. Det er altid nødvendigt at anvende en kombination af teknikker. Hvis man imidlertid gjorde et mærkningsstof eller en mærkningsbestanddel obligatorisk for alle sprængstoffer i EU, ville det være lettere at spore dem, eftersom sensorerne i alt væsentligt ville skulle spore et mærkningsstof. På grund af de udenlandsk fremstillede sprængstoffer, der findes på markedet, er det nødvendigt, at sporingsudstyret er i stand til at spore andre mærkningsbestanddele og umærkede sprængstoffer.

Der er omfattende forskningsprogrammer i gang vedrørende elektroniske næser og andre teknologier. EU-Kommissionens NOSE II-program (det andet ekspertisenetværk vedrørende kunstig lugtesans) har allerede gjort det muligt at skabe et netværk af videnskabsfolk på dette område. Imidlertid ville et første vigtigt skridt være at foretage en omfattende undersøgelse af eksisterende sporingsteknikker, foretage en nøjagtig vurdering af deres succesrate, sporingstid og -omkostninger for hver type sprængstof. Mangelfuldhederne i den eksisterende teknologi kunne identificeres på denne måde, og der kunne tages hensyn hertil i forskningsprogrammer. Det bør også vurderes, hvilke kombinationer af udstyr der giver de bedste resultater, eftersom det er umuligt at spore sprængstoffer på den rigtige måde med et ettrinssystem.

Kommissionen vil iværksætte en sådan integreret analyse af sporingsteknikker. Dette arbejde vil danne et solidt grundlag for at forberede lovgivningsmæssige initiativer på dette område. I mellemtiden anbefaler Kommissionen, at der træffes passende foranstaltninger til at gøre det obligatorisk at anvende sporingsudstyr på visse strategiske steder (f.eks. lufthavne).

4.6. Detonatorer

På grund af deres beskedne størrelse er detonatorer udsat for en stor risiko for tyveri og manglende opdagelse. Ved således at gøre det lettere at spore detonatorer ville der ske en betydelig forbedring af sikkerhedskæden. Kommissionen Fælles Forskningscenter kunne analysere nogle af de foreliggende optioner for at gøre det lettere at spore dem. *Afhængigt af resultatet af analysen fra FFC kunne Kommissionen foreslå at ændre Rådets direktiv 93/15/EØF for at gøre et mærke eller et sporingsstof obligatorisk.*

4.7. Samarbejde om retshåndhævelse med hensyn til sprængstoffer

Der må gøres et forsøg på at identificere svagheder og mangler med hensyn til menneskelige ressourcer, teknikker og materialer, der anvendes til at spore, beslaglægge og neutralisere improviserede og ikke-konventionelle eksplosive anordninger i EU, hvilket igen må føre til indgående overvejelser om, hvordan man afhjælper disse. Kommissionen har indsamlet oplysninger fra medlemsstaterne ved hjælp af en spørgeskema, den forelagde for Rådet i 2004. Eventuelle mangler eller svagheder, der måtte konstateres i forbindelse med en sådan analyse, kunne afhjælpes på en række forskellige måder, herunder at lede forskningen i en bestemt retning og udvikle strukturer, der muliggør solidaritet mellem medlemsstaterne, f.eks. i form af initiativer med henblik på gensidig bistand på bilateralt eller multilateralt grundlag.

4.7.1. Europol's bombedatabase

Europol styrer i dag en database om eksplosive anordninger, der anvendes af terrororganisationer og kriminelle organisationer. De europæiske retshåndhævende myndigheder, og især deres enheder til

ammunitionsbortskaffelse (EOD-enheder), må nødvendigvis have 24-timers adgang til alle foreliggende data om sprængstoffer, eksplosive anordninger og komponenter heraf for straks at kunne udveksle disse oplysninger, hvis der sker angreb med terrorbomber eller er risiko herfor.

Europol er allerede ved at undersøge muligheden for at operere med et centralt edb-system, hvor bomberelaterede data bestående af skreven tekst, strukturerede data og multimedieinformationer, såsom billeder af elektroniske del og elektroniske kredsløb vil kunne lagres.

Udvekslingen af oplysninger via Europol-databasen vil være af stor betydning, når der er tale om ”hjemmelavede sprængstoffer”, og netværket ville være et ideelt instrument til at fremstille en liste over improviserede eksplosive anordninger og vurdere deres virkning.

Europol bør arbejde for, at de kompetente tjenestegrene i medlemsstaterne og Kommissionen benytter sig af Europol's database om eksplosive anordninger, der anvendes af terrorister; dette kan ske ved, at den hver sjette måned indberetter de oplysninger, medlemsstaterne har lagt ind i basen.

4.7.2. Oversigt over medlemsstaternes kapacitet

Sidste år forelagde Kommissionen Rådet et spørgeskema for at vurdere medlemsstaternes kapacitet og fremtidige samarbejde med deres EOD-enheder. Resultatet af spørgeskemaet har lettet vurderingen af kapacitet i medlemsstaterne med hensyn til menneskelige ressourcer, teknikker og materialer til at spore, beslaglægge og neutralisere improviserede og ikke-konventionelle eksplosive anordninger. Oversigten vurderer også deres kapacitet med hensyn til retsvidenskabelige undersøgelser i forbindelse med bombeangreb og vil også være et første skridt i retning af en fremtidig anvendelse af solidaritetsmekanismer blandt medlemsstaterne i tilfælde af større terroranslag.

4.7.3. Netværket af EOD-enheder

Efter kapacitetsvurderingen bør man overveje at oprette et netværk af medlemsstaternes EOD-enheder på linje med de eksempler, der allerede findes på andre områder, som f.eks. netværket for beskyttelse af offentlige personer. Netværket kunne blive en kanal for en åben og uhindret udveksling af oplysninger om teknikker og operationelle taktikker. Desuden bør forbedringen af sporingkapaciteten være en prioriteret opgave for netværket.

Kommissionen er i gang med arbejdet på at etablere et netværk af EOD-enheder på baggrund af analysen af svarene på spørgeskemaet, som Kommissionen forelagde for medlemsstaterne.

4.7.4. Et retsvidenskabeligt netværk vedrørende improviserede eksplosive anordninger

I anden fase kunne de foreslåede EOD-enheder udvide deres kapacitet til at udveksle oplysninger om de retsvidenskabelige aspekter af improviserede eksplosive anordninger (IED). *Skabelsen af et retsvidenskabeligt netværk kunne være udgangspunktet for fastlæggelse af en fælles strategi for efterforsknings- og forskningspolitikker og for harmonisering af teknikkerne på dette område.*

4.8. Forskning og teknologisk udvikling

Forskning og teknologisk udvikling kan mindske risikoen i forbindelse med produktion, transport og lagring af våben, sprængstoffer, udstyr til fremstilling af bomber og teknologier, der bidrager til gennemførelse af terrorhandlinger. Forskning kan også bidrage til bedre opdagelses-, mærknings- og sporingsteknikker.

En treårig forberedelsesaktion (2004-2006) blev iværksat med det formål at skabe gunstige betingelser for en forbedring af den europæiske videnskabelige, teknologiske og industrielle kapacitet og at foretage en vurdering af, om der kan iværksættes et fuldt udbygget europæisk sikkerhedsforskningsprogram i 2007. Den forberedende aktion dækker 5 prioriterede forskningsområder, herunder kampen mod terrorismen.

Som en opfølgning til den forberedende aktion vil det flerårige europæiske sikkerhedsforskningsprogram kunne iværksætte opgaveorienteret teknologisk forskning under hensyntagen den endelige brugers behov. *Som led i det 7. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling har Kommissionen iværksat en indkaldelse af forskningsforslag om nanoteknologiske tilgange til forbedrede sikkerhedssystemer, herunder sprængstoffdetektorer.*

4.9. Samarbejde om retshåndhævelse med hensyn til våben

Der er allerede iværksat adskillige initiativer med det formål at forbedre samarbejdet om retshåndhævelse i kampen mod ulovlige våben, som vil give de første resultater i 2005. Europol vil som led i terrorbekæmpelsesenhedens anti-spredningsprogram tilbyde operationel støtte til medlemsstaternes efterforskninger og udbrede strategiske produkter. Europol er for tiden i gang med en gennemførlighedsundersøgelse vedrørende ulovlig handel med våben for at nå frem til en beslutning om, hvorvidt der kan åbnes en analysearbejdsfil i 2005. Desuden er udviklingen af en EU-kapacitet til sporing af ulovlige våben en del af Europols arbejdsprogram for 2005.

Man kunne overveje et lovgivningsinstrument, der fastlægger fælles standarder for indberetning af beslaglagte eller genvundne våben, der er blevet anvendt til kriminalitet, eller våben, der er blevet omdirigeret, mistet eller stjålet. Dette ville lette udvekslingen af oplysninger i efterforskningsøjemed og give en fælles rettesnor for en metode til at analysere efterretninger.

4.10. Våben – import-/eksportlicensordning og andre aspekter af gennemførelse af FN's protokol

Kommissionen vil forelægge et forslag til rådsforordning om en vigtig import-/eksportlicensordning for våben senest i 2007 efter en intern høringsproces med medlemsstaterne og andre involverede parter.

Denne forordning vil tage sigte på at få artikel 10 i **FN's protokol om bekæmpelse af ulovlig fremstilling af og handel med skydevåben og dele og komponenter heraf samt ammunition** gennemført i EU-lovgivningen. Da gennemførelsen af denne FN-protokol dækker en bred vifte af områder, såsom told, handel, sprængstoffer, det interne marked og eksterne forbindelser, vil der i forslaget blive taget hensyn til alle disse elementer.

Desuden vil Kommissionen i 2005 foreslå en teknisk ændring af direktiv 91/477⁶ for at integrere de hensigtsmæssige bestemmelser, der kræves i henhold til protokollen vedrørende overførsler inden for EU af de våben, der er omfattet af direktivet, i ganske særlig grad artikel 10 i nævnte protokol vedrørende generelle krav med hensyn til eksport-, import- og transitlicens- eller autorisationssystemer. Det fungerende eksport-/importlicenssystem skal tjene som et vigtigt kontrol-/overvågningsværktøj for eksport/import af våben til og fra EU og vil derfor bidrage til de mekanismer, der skal forebygge og efterforske terrorisme.

⁶ Rådets direktiv 91/477/EØF af 18. juni 1991 om erhvervelse og besiddelse af våben.

Imidlertid er den forbedrede import-/eksportordning kun et element i forebyggelsen af ulovlig handel med våben og skal ses i kombination med en effektiv grænseforvaltning, herunder en aktiv naboskabspolitik på dette område.